

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՅՕԴՈՒԲԱԾ-ՈՒՄՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Անտրեա Արալա	9
<i>Բանասիրական Նկատառումներ՝ Յովհաննէս Ոսկերեբանի Թուղթ Առ Թէոդորոսի Հայերէն Թարգմանութեան</i>	
Տորք Դալալեան	17
<i>Շիրուան Տեղանուան Ստուգարանութեան Շուրջ</i>	
Յասմիկ Ստեփանեան	29
<i>Հայ Միջնադարեան Երաժշտութեան Տեսութեանն Առնչուող Յիշատակութիւնները Ե.-ԺԵ.դդ Ձեռագրերի Յիշատակարաններում</i>	
Փանոս Ենքանեան	41
<i>Հայ Կաթողիկէ-Մարոնիթ Փոխարարեցողութիւնները Լեռնայիրանանի Մէջ՝ 1720-1840</i>	
Շողիկ Ոսկանեան	103
<i>Արեւմտահայ Մամուլը Եւ Նրա Դերը Լուսաւորութեան Եւ Դպրոցի Չարգացման Գործում (1870-1920թթ.)</i>	
Մաքիաս Պիտրնյունտ	141
<i>Հայոց Յեղասպանութենէն Առաջ. Դանիական Միախոնարական Եւ Փրկութեան Գործողութիւնները Օսմանեան Կայսրութեան Մէջ, 1900-1914</i>	
Բենիամին Մայիլեան	157
<i>Համընթաց Համայնքը Վրաստանում, 1918-1920թթ.</i>	
Չաւէն Մարրիեան	195
<i>Հայոց Մասնակցութիւնը Լիբանանի Շարլ Հելուի (1964-1970) եւ Սլէյման Յրանժիէի (1970-1976) Նախագահութեան Ժամանակաշրջանի Խորհրդարանական Ընտրութիւններուն</i>	

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ

Արծուի Բախչինեան	251
<i>Շուէդ Ճանապարհորդ Յրեդրիք Հասելբուխթը Հայերի Մասին</i>	
Վաչէ Ղազարեան	263
<i>«Թղթեայ Չաւակներու Հայր»՝ Թէոդիկ</i>	
Վարդան Մատթէոսեան	297
<i>Նիւթեր Կոստան Չարեանի Նաւը Լեռան Վրայ Վէպի Երեւանեան Հրատարակութեան Մասին</i>	

ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆՆԵՐ

Վարդան Մատթեոսեան	359
<i>Արա Գրիգորեան, Հայկական Հարցի Բառարան</i>	
Յասմիկ Ստեփանեան	362
<i>Գէորգ Բամպուքճեան, Հայ Աղբիւրների Ներդրումը Պատմութեան Մէջ</i>	
Արիօ Հիքքի	369
<i>Քացումորի Իչիքաուա, Ժիթուսի Նօ Քիթա Միչի</i>	
Մ. Ապէ	371
<i>Հիրոյուչի Սեկաուա, Մոռցուած Հայկական Յեղասպանութիւնը- Յեղասպանութեան Ոճիրի Կանխարգիւման Եւ Պատժումի Պարագայի Սերտողութիւն</i>	
Ազատ Բոզոյեան	374
<i>Մայր Յուցակ Հայերէն Զեռագրաց Մաշտոցի Անուան Մատենադարանի, Հատոր Բ., կազմեցին՝ Օ. Եզանեան, Ա. Զէյթունեան, Փ. Անթարեան, Ա. Քէօշկարեան, խմբագրութեամբ՝ Ա. Մնացականեանի, Օ. Եզանեանի, Ա. Զէյթունեանի, ցանկերը՝ Վ. Դեւրիկեանի</i>	
Գեորգ Գրիգորեան եւ Սեւան Տէյիքմէնճեան	382
<i>Թեսա Հոֆման, Հայերը Ժամանակակից Թուրքիոյ Մէջ. Հայ Փոքրամասնութիւնը Թուրքիոյ Հանրապետութեան Մէջ. Կացութեան Քննական Արժեւորում</i>	
Յովհաննէս Կտօքճեան	389
<i>Տէյվիտ Յիլիփս, Անցեալը Լռութենէ Հանել. Երկրորդ Ուղիի Դիւանագիտութիւնը Եւ Թուրք-Հայ Հաշտեցումը</i>	
Արծուի Բախշինեան	399
<i>Վարդան Փարթամեան, Սփիւռքի Օտարագիր Բանաստեղծութիւնը</i>	
Արմէն Իւրմէշլեան	411
<i>Ժամանակակից Իսթանպուլահայ Գրողներ (Ա. Հատոր), Աշխատասիրեց՝ Կարօ Արրահամեան, Պատասխանատու Խմբագիր՝ Պէպօ Սիմոնեան</i>	

ՄԱՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

417

Ազատ Համբարեան (1926-2003), Յարութիւն Գալայեան (1908-2003), Արրակ Մխիթարեան (1911-2004), Լէոնարտօ Ալիշան (1951-2005), Լեւոն Ղազանչեան (1946-2005), Արթիւր Պէյլերեան (1925-2005), Սերգէյ Արրահամեան (1925-2005), Վարդգէս Միքայէլեան (1924-2005), Վալտէր Դիլոյեան (1930-2005), Ատրիանօ Ալփակօ Նովելլօ (1932-2005), Հայր Սահակ Վրդ. Քէշիշեան (1917-2005), Դերենիկ Վարդումեան (1923-2005), Վարդան Փարթամեան (1931-2005), Եուրի Մկրտումեան (1939-2005), Յարութիւն Յելեքեան (1931-2005), Նինել Ոսկանեան

(1923-2005), Ռազմիկ Մաղոյան (1927-2005), Գէորգ Զահուկեան (1920-2005)

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

449

**Ընդհանուր Ակնարկ Հայակազեան Համալսարանի Հայագիտական
Ամբիոնի Հրատարակային Գործունէութիւններուն Վրայ
(1 Յունուար-31 Դեկտեմբեր 2005)**

ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

474

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

478

TABLE OF CONTENTS

EDITORIAL

ARTICLES AND STUDIES

<i>Andrea Scala</i>	Philological Considerations Regarding the Armenian Translation Of John Chrysostom's <i>Letter To Theodore</i>	9
<i>Tork Dalalian</i>	On the Etymology of the Geographic Name 'Shirvan'	17
<i>Hasmik Stepanian</i>	Souvenirs Related To The Theory Of Medieval Armenian Music Found In The Colophons Of V-XV Centuries	29
<i>Panos Jeranian</i>	Catholic Armenian-Maronite Relations In Mount Lebanon, 1720-1840	41
<i>Shoghik Voskanian</i>	The Western Armenian Press and Its Role In The Development Of The Enlightened School	103
<i>Matthias Bjørnlund</i>	Before The Armenian Genocide: Danish Missionary And Rescue Operations In the Ottoman Empire, 1900-1914	141
<i>Benyamin Mayilian</i>	The Hamshen Armenians' Community In Georgia (1918-1920)	157
<i>Zaven Messerlian</i>	Armenian Participation In The Lebanese Legislative Elections During The Presidencies Of Charles Helou (1964-1970) And Suleiman Frangieh (1970-1976)	195

UNPUBLISHED DOCUMENTS

<i>Artsvi Bakhchinian</i>	The Swedish Traveller Fredrick Hasselquist About The Armenians	251
<i>Vache Ghazarian</i>	Theotig, The Father Of The "Paper Children"	263
<i>Vartan Matiossian</i>	Materials About The Yerevan Edition Of Kostan Zarian's Novel, <i>The Ship On The Mountain</i>	297

BOOK REVIEWS

<i>Vartan Matiossian</i>	359
Ara Krikorian, <i>Dictionnaire De La Cause Arménienne.</i>	
<i>Hasmik Stepanian</i>	362
Kevork Pamukchian, <i>The Contribution Of Armenian Sources To History</i>	
<i>Akiko Hikki</i>	369
Katsumori Ichikawa, <i>Jipusi No Kita Michi,</i>	
<i>M. Abe</i>	371
Hiroyoshi Segawa, <i>The Forgotten Armenian Genocide: A Case Study Of The Prevention And Punishment Of Crimes Of Genocide</i>	
<i>Azat Bozoyan</i>	374
Mother List Of Manuscripts of the Mesrop Mashtots Matenadaran In Yerevan, vol. II, compiled by O. Yeganian, A. Zeytountsian, P. Antabian, A. Keoshgerian, edited by A. Mnataskanian, O. Yeganian, A. Zeytountsian, V. Devrikian	
<i>Kevork Krikorian, Sevan Deyirmenjian</i>	382
Dr. Tessa Hofmann, <i>Les Arménies En Turquie Aujourd'hui. La Minorité Arménienne En République Turque: Évaluation Critique De La Situation</i>	
<i>Ohannes Geokjian</i>	389
David L. Phillips, <i>Unsilencing The Past: Track Two Diplomacy And Turkish-Armenian Reconciliation</i>	
<i>Artsvi Bakhchinian</i>	399
Vartan Partamian, <i>The Foreign-language Authors Of The Diaspora</i>	
<i>Armen Urneshlian</i>	411
* <i>Contemporary Armenian Authors Of Istambul</i> , compiled by Garo Arahamian, edited by Bebo Siminian	

NECROLOGY

Azat Hambarian (1926-2003), Harutiun Kalayan (1908-2003), Arpag Mekhitarian (1911-2004), Leonardo Alishan (1951-2005), Levon Ghazanchyan (1946-2005), Arthur Beylerian (1925-2005), Sergey Abrahamian (1925-2005), Vardges Mikayelian (1924-2005), Valter Diloyan (1930-2005), Adriano Alpago Novello (1932-2005), Father Sahag Keshishian (1917-2005), Derenik Vardumian (1923-2005), Vardan Partamian (1931-2005), Yuri Mkertumian (1939-2005), Harutiun Felekian (1931-2005), Ninel Voskanian (1923-2005), Razmik Madoyan (1927-2005), Gevorg Djahukian (1920-2005)	417
--	-----

HAIGAZIAN UNIVERSITY

A General Overview of the Public Activities of the Department of Armenian Studies at Haigazian University (1 January-31 December 2005)	449
NOTE TO CONTRIBUTORS	476
TABLE OF CONTENTS	481